PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · HISTORIA · KLASA 8

Dział 2. Zagłada i Polskie Państwo Podziemne

Holokaust i zagłada Romów, postawy Polaków wobec Zagłady, Polskie Państwo Podziemne i Armia Krajowa, powstanie w getcie, powstanie warszawskie. Sześć kart pracy: karta z najważniejszymi wiadomościami i przykładami, trzy karty ćwiczeń (w tym praca ze źródłem), dwa równoległe sprawdziany (grupy A i B) oraz pełny klucz odpowiedzi.



Karta	Temat	Zadania
1	**Zagłada i Polskie Państwo Podziemne** Holokaust i zagłada Romów, postawy Polaków wobec Zagłady, Polskie Państwo Podziemne i Armia Krajowa, powstanie w getcie, powstanie warszawskie	8 zad. 39 pkt
2	**Państwo Podziemne i Zagłada – ćwiczenia** Daty, postacie, fakty	4 zad. 14 pkt
3	**Państwo Podziemne – utrwalenie** Działalność PPP, postawy wobec Zagłady, powstanie	6 zad. 18 pkt
4	**Pracuję ze źródłem – mały sabotaż i raport** Mały sabotaż, raport Karskiego, Sprawiedliwi	4 zad. 13 pkt
5	**Sprawdzian: Zagłada i Państwo Podziemne – grupa A** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt
6	**Sprawdzian: Zagłada i Państwo Podziemne – grupa B** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 8 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Zagłada i Polskie Państwo Podziemne

Holokaust i zagłada Romów, postawy Polaków wobec Zagłady, Polskie Państwo Podziemne i Armia Krajowa, powstanie w getcie, powstanie warszawskie



KARTA 1/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 39 pkt

Przypomnij sobie

- **Holokaust (Zagłada)** to zaplanowane wymordowanie przez Niemców około **6 milionów Żydów**, w tym blisko 3 milionów obywateli Polski.
- Niemcy tworzyli **getta** – największe w Warszawie zamknęli w listopadzie 1940 roku – i **obozy zagłady** na okupowanych ziemiach polskich, m.in. Auschwitz-Birkenau, Treblinkę i Bełżec.
- Ofiarą ludobójstwa padli też **Romowie** – Niemcy zamordowali ich setki tysięcy w całej Europie. Do Auschwitz-Birkenau deportowano około 23 tysięcy Romów; w nocy z 2 na 3 sierpnia 1944 roku zgładzono tam ostatnich ponad 4 tysiące więźniów tzw. obozu cygańskiego. Niemcy mordowali również Polaków (zwłaszcza ludzi wykształconych) i inne narody uznane za „niższe" – np. w Palmirach pod Warszawą w latach 1939–1941 rozstrzelali około 1700 osób, a z Zamojszczyzny w latach 1942–1943 wysiedlili ponad 100 tysięcy Polaków.
- **19 kwietnia 1943** wybuchło **powstanie w getcie warszawskim** – pierwszy w okupowanej Europie zryw miejski, podjęty bez szans na zwycięstwo.
- **Polskie Państwo Podziemne** to unikalna w skali Europy struktura podległa rządowi RP na uchodźstwie: **Delegatura Rządu na Kraj** (tajna administracja), podziemny parlament (od 1944 roku **Rada Jedności Narodowej**), sądy, prasa, szkolnictwo (**tajne komplety**) i wojsko – **Armia Krajowa** (tak od 1942 roku nazywano Związek Walki Zbrojnej).
- Polacy ratujący Żydów ryzykowali życie własne i całej rodziny – w okupowanej Polsce za pomoc groziła kara śmierci. W 1942 roku przy Delegaturze Rządu RP na Kraj powstała **Rada Pomocy Żydom „Żegota"**, finansowana przez rząd na uchodźstwie – wyjątkowa w okupowanej Europie organizacja pomocy Żydom działająca z ramienia państwa podziemnego.
- Postawy Polaków wobec Zagłady były różne. Część ratowała Żydów, wielu – sterroryzowanych i walczących o przetrwanie – pozostawało biernych, a niektórzy wydawali ukrywających się Niemcom lub wymuszali od nich pieniądze (**szmalcownicy**). Podziemne sądy uznawały to za zdradę i skazywały szmalowników, także na śmierć.
- **1 sierpnia 1944** wybuchło **powstanie warszawskie**. Armia Krajowa chciała wyzwolić stolicę przed wkroczeniem Armii Czerwonej, by władze polskie przyjęły Sowietów jako gospodarze. Powstanie trwało 63 dni – skapitulowało **2 października 1944** roku. Zginęło około 16–18 tysięcy powstańców, a zabitych cywilów – według szacunków historyków – od ok. 130 do ok. 200 tysięcy. Miasto zostało zburzone.
- Wobec powstania Armia Czerwona zatrzymała się na prawym brzegu Wisły, a Stalin długo nie pozwalał samolotom alianckim lądować na sowieckich lotniskach. Alianci zachodni zrzucali broń i zaopatrzenie z baz we Włoszech, ale była to pomoc zbyt mała, by zmienić losy walk.
- **Rotmistrz Witold Pilecki** dobrowolnie dał się uwięzić w Auschwitz, aby zebrać informacje o obozie i przekazać je aliantom.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zagłada i państwo podziemne



Witold Pilecki – raporty z Auschwitz
zdjęcie sprzed 1939 r.



Irena Sendlerowa – „Żegota"
zdjęcie, 1942



żołnierze Armii Krajowej, 1944
batalion „Parasol", zdjęcie J. Joachimczyka, 1 IX 1944

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Czym Holokaust różnił się od wcześniejszych prześladowań?
Był zaplanowany i przeprowadzany przemysłowo przez państwo: ofiary wybierano wyłącznie ze względu na pochodzenie, a celem było wymordowanie całego narodu.

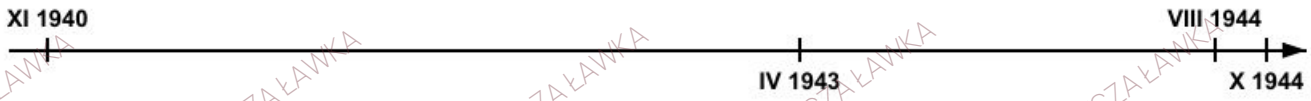
Przykład 2. Dlaczego Polskie Państwo Podziemne było wyjątkowe?
Bo obejmowało nie tylko wojsko, ale też cywilne władze, sądy i szkolnictwo – działało jak państwo w konspiracji, czego w takiej skali nie było w innych okupowanych krajach.

Przykład 3. Dlaczego powstanie w getcie podjęto mimo braku szans?
Jego uczestnicy wiedzieli, że i tak zostaną wywiezieni do obozów zagłady. Chodziło o wybór sposobu śmierci – z bronią w ręku – i o świadectwo dla świata.

Zadania

1 **Uzupełnij oś czasu.** ___ / 4 pkt

Okupacja i walka



1. listopad 1940 – _____
2. 19 kwietnia 1943 – _____
3. 1 sierpnia 1944 – _____
4. 2 października 1944 – _____

Państwo Podziemne i Zagłada – ćwiczenia

Daty, postacie, fakty



KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 14 pkt



Pamiętaj: jeśli czegoś nie pamiętasz, wróć do ramki „Przypomnij sobie" na karcie 1.

batalion „Parasol", zdjęcie J. Joachimczyka, 1 IX 1944

1 Uzupełnij daty. ___ / 4 pkt

1. wybuch powstania w getcie warszawskim: _____
2. wybuch powstania warszawskiego: _____
3. kapitulacja powstania warszawskiego: _____
4. przekształcenie ZWZ w Armię Krajową: _____

2 Połącz postać z opisem. ___ / 5 pkt

1. Irena Sendlerowa	a) dowódca ŻOB w powstaniu w getcie
2. Witold Pilecki	b) kurier, przekazał aliantom relację o Zagładzie
3. Mordechaj Anielewicz	c) pierwszy komendant główny AK
4. Jan Karski	d) pomagała wyprowadzać z getta i ukrywać dzieci żydowskie
5. Stefan Rowecki „Grot"	e) dobrowolnie trafił do Auschwitz, by zebrać informacje

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Rada Pomocy Żydom działała pod kryptonimem „Żegota".	P	F
2. Powstanie warszawskie trwało 63 dni.	P	F
3. Auschwitz-Birkenau był obozem koncentracyjnym i zagłady.	P	F
4. Za pomoc Żydom w okupowanej Polsce groziła jedynie grzywna.	P	F

4 Jak nazywano tajne nauczanie w okupowanej Polsce? ___ / 1 pkt

A. Uniwersytet Latający
B. tajne komplety
C. Szare Szeregi
D. Żegota

PIERWSZA ŁAWKA

Sprawdzian: Zagłada i Państwo Podziemne – grupa A

30 minut · 20 pkt



KARTA 5/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 20 pkt

1 Uzupełnij. ___ / 3 pkt

1. Data wybuchu powstania warszawskiego: _____
2. Kryptonim Rady Pomocy Żydom: _____
3. Rotmistrz, który dobrowolnie dał się uwięzić w Auschwitz, by zebrać informacje o obozie: _____

2 Połącz pojęcie z wyjaśnieniem. ___ / 4 pkt

1. getto	a) podziemna reprezentacja rządu RP w okupowanym kraju
2. obóz zagłady	b) wydzielona i zamknięta część miasta, do której przesiedlano Żydów
3. Delegatura Rządu na Kraj	c) podziemne wojsko Polskiego Państwa Podziemnego
4. Armia Krajowa	d) miejsce masowego mordowania ludzi, np. Treblinka

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Powstanie w getcie warszawskim wywołała Armia Krajowa.	P	F
2. Armia Krajowa podlegała rządowi RP w Londynie.	P	F
3. Armia Czerwona udzieliła powstańcom warszawskim pełnej pomocy.	P	F
4. Irena Sendlerowa ratowała dzieci żydowskie.	P	F

4 Przyporządkuj wydarzeniom daty zaznaczone na osi czasu. ___ / 3 pkt



1. powstanie w getcie warszawskim – _____
2. kapitulacja powstania warszawskiego – _____
3. utworzenie Armii Krajowej – _____

5 **Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

Ostatni list Anielewicza

Kilka dni po wybuchu walk Mordechaj Anielewicz napisał z warszawskiego getta list do towarzysza walki, który przebywał poza murami getta. Pisał, że od kilku dni trwają walki i że stało się coś, co przerosło najśmielsze marzenia bojowników: Niemcy dwukrotnie wycofali się z getta. Podkreślał, że spełniło się marzenie jego życia – Żydzi w getcie stawili zbrojny opór i odpowiedzieli na przemoc walką.

Tekst własny na podstawie listu Mordechaja Anielewicza do Icchaka Cukiermana

5.1 **Którego wydarzenia dotyczył list Anielewicza?** ___ / 1 pkt

A. akcji pod Arsenałem
B. wybuchu wojny
C. powstania warszawskiego
D. powstania w getcie warszawskim

5.2 **Wyjaśnij, dlaczego dla autora najważniejsze było samo podjęcie walki, choć nie było szans na zwycięstwo.** ___ / 2 pkt

6 **Wyjaśnij, dlaczego Polskie Państwo Podziemne nazywa się fenomenem na skalę okupowanej Europy. Podaj dwa argumenty i jeden przykład.** ___ / 3 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Zagłada i Polskie Państwo Podziemne – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 8

Podgląd pokazał 6 z 17 stron. Pełna wersja: 17 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Zagłada i Polskie Państwo Podziemne – 8 zadań, 39 pkt
- Karta 2: Państwo Podziemne i Zagłada – ćwiczenia – 4 zadania, 14 pkt
- Karta 3: Państwo Podziemne – utrwalenie – 6 zadań, 18 pkt
- Karta 4: Pracuję ze źródłem – mały sabotaż i raport – 4 zadania, 13 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Zagłada i Państwo Podziemne – grupa A – 6 zadań, 20 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Zagłada i Państwo Podziemne – grupa B – 6 zadań, 20 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/historia-klasa-8-dzial-02-zaglada-i-polskie-panstwo-podziemne-zestaw